

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2933, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-05- Nr.

TEIKIMAS DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo Nr. VIII-1087 83 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo pakeitimo projektą (toliau – projektas).

Projekto tikslas – atsisakyti viešo užprotestuotų vekselių registro teisinio reglamentavimo kaip perteklinio ir netikslingo.

I. Sprendžiama problema	<p>Galiojančio Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo (toliau – Įstatymas) 83 straipsnyje nustatyta, kad notarai tvarko užprotestuotų dėl neapmokėjimo ar neakceptavimo vekselių viešą registrą. Informaciją apie užprotestuotus dėl neapmokėjimo vekselius (vekselį užprotestavęs notaras, vekselio mokėtojo pavadinimas ar vardas, pavardė, mokėtojo adresas, vekselio suma) notarai skelbia Lietuvos notarų rūmų interneto svetainėje.</p> <p>Įstatymo, kuris priimtas 1999 m., 83 straipsnyje vartojamos formuluotės „viešas registras“ turinys, neatitinka „registro“ sąvokos, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIĮ) 2 straipsnio 6 dalyje („registras – teisinių, organizacinių, techninių ir programinių priemonių visuma, skirta registro objektui registruoti ir registro duomenims, registro informacijai, registrai pateiktiems dokumentams ir (arba) jų kopijoms tvarkyti ir naudoti“). Registrai VIIĮ prasme steigti ne tik nėra teisinio pagrindo (pagrindai steigti valstybinį ar žinybinį registrą išvardyti VIIĮ 17 straipsnyje), bet toks registras nėra tikslingas.</p> <p>Galiojanti nuostata suponuoja teisinio reglamentavimo dviprasmiškumą, klaidina ir yra perteklinė.</p> <p>Protestuotinas vekselis yra sudėtingas teisinis mechanizmas ir labai retai pasitaikantis civilinėje apyvartoje. Apie tai byloja ir notarų viešame registre paskelbti duomenys. Laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. (nuo šių metų notarams atsirado prievolė skelbti Lietuvos notarų rūmų svetainėje duomenis apie užprotestuotus vekselius) iki 2020 m. gegužės mėnesio yra paskelbti 5 įrašai, iš kurių pirmasis padarytas 2014 m. birželio 4 d., o paskutinis 2016 m. balandžio 6 d. Laikotarpiu nuo 2016 m. balandžio mėnesio iki</p>
-------------------------	---

	<p>dabar (4 m.) protestų įforminta apskritai nebuvo. Svarbu paminėti, kad didžiąją dalį civilinėje apyvartoje sudaro paprastasis (neprotestuotinas) vekselis, kuris, kaip vertybinis popierius, yra itin patogus ir palankus kreditorių reikalavimo teisės įgyvendinimo būdas bei supaprastina vykdomojo įrašo pagal vekselį atlikimą.</p> <p>Taigi, pagal galiojantį teisinį reguliavimą yra nustatyta prievolė tvarkyti protestuotinių vekselių, kaip vienų rečiausiai civilinėje apyvartoje pasitaikančių vekselių, atskirą viešą registrą, tačiau tokio reikalavimo nėra ne tik paprastiesiems vekseliams, bet ir kitiems notaro patvirtintiems sandoriams, iš kurių atsiranda piniginės prievolės.</p> <p>Šiame kontekste pažymėtina, kad nei <i>Ženevos konvencija dėl vieningo įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo</i> (kurios pagrindu buvo rengiamas Įstatymas), nei <i>Ženevos konvencija dėl įstatymų kolizijų naudojant įsakomuosius ir paprastuosius vekselius sprendimo</i> nenumato reikalavimų viešai skelbti ar viešai tvarkyti duomenis apie užprotestuotus vekselius ar čekius.</p> <p>Remiantis kitų užsienio valstybių, priklausančių Europos notarų tinklui, praktika pažymėtina, kad daugelyje iš jų nėra užprotestuotų vekselių viešo registro, duomenys apie juos prieinami tik susijusioms šalims, o ir pats vekselio protestas pakankamai retai pasitaiko notarinėje praktikoje (pvz., Vokietijoje, Vengrijoje, Kroatijoje, Ispanijoje; kai kuriose valstybėse notarijai apskritai neįformina vekselio protesto dėl atsisakymo akceptuoti ar apmokėti vekselį, (pvz., Estijoje, Bulgarijoje, Liuksemburge).</p> <p>Be to, pastebėtina, kad visi notaro atliekami notariniai veiksmai registruojami viename notariniam registre. Minėto registro duomenų lape, be kita ko, įrašomi fizinio asmens duomenys, dokumento, patvirtinančio fizinio asmens tapatybę duomenys bei nurodomas notarinio veiksmo turinys. Vadovaujantis Notaro profesinės veiklos dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta teisingumo ministro 2012 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 1R-257, 6.1 papunkčiu notariniai registrai saugomi 100 metų, o vekselių protesto aktai (vykdomieji įrašai) saugomi 10 metų (6.15 papunktis). Taigi, duomenys apie užprotestuotus vekselius ir patys vekselių protesto aktai yra registruojami ir saugomi teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>Atsižvelgdama į tai, Teisingumo ministerija parengė Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo Nr. VIII-1087 83 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo pakeitimo projektą.</p>
II. Siūlomos priemonės	Projektu siūloma atsisakyti viešo užprotestuotų vekselių registro teisinio reguliavimo kaip perteklinio ir neturinčio jokios praktinės reikšmės.
III. Priemonių kaštai	Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Civilinėje apyvartoje nelieka praktinės reikšmės neturinčių teisės aktų nuostatų. Teisinis reguliavimas nebus klaidinantis. Neliks prieštaravimo VIIVĮ nuostatoms.

Projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje. Projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ir Lietuvos notarų rūmams. Minėtos institucijos pastabų ir pasiūlymų dėl projekto neturėjo.

Projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, neatliekamas.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus, kadangi nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Projektas neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Projekto iniciatorius – Lietuvos notarų rūmai. Projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų grupės (vadovė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 29 93) vyriausioji specialistė Vida Černiauskaitė (tel. 219 18 90, el. p. vida.cerniauskaite@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
2. Projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
4. Suinteresuotų institucijų raštai, 3 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius